

تحریر، طراحی و تدوین: س. کاشیان
کارشناس مسئول کتابخانه بیمارستان کوثر

آنچه در این شماره می خوانید:

1. بزرگان تاریخ پزشکی: ماری کوری
2. مناسبت های بهداشتی مهم تابستان
3. محبوب ترین افزونه های گوگل در سال 2023
4. دسترسی به پایگاه های Scopus, Clinicalkey ScienceDirect, برقرار شد
5. برخی از اشارات پزشکی در کلیستان و بوستان سعدی / دکتر جواد وهابزاده
6. معرفی سایت جدید مجله کومش دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان
7. اشارات پزشکی در شاهنامه فردوسی
8. مقاله رینرتک

مناسبت های بهداشتی مهم تابستان

تقیر

- * روز جهانی مبارزه با مواد مخدر
- * هفته مبارزه با مواد مخدر
- * روز مشاوره و آزمایش HIV
- * روز مبارزه با سلاح های میکروبی
- * روز جهانی نوجوان
- * روز جهانی بیماری های مشترک دام و انسان
- * روز جهانی جمعیت و تنظیم خانواده
- * روز عقب ماندگی ذهنی
- * روز معلولین جسمی و حرکتی

مرداد

- * روز فیورنترای
- * روز جهانی هبائیت
- * هفته حمایت از بیماران هموفیلی
- * روز جهانی تغذیه با شیر مادر
- * هفته جهانی شیر مادر
- * هفته ارتقای سلامت جوانان

شهریور

- * روز پزشک
- * روز داروساز
- * روز بهورز
- * روز جهانی الزایمر

1

بزرگان تاریخ پزشکی: ماری کوری اولین زن دارنده نوبل علمی

او از پیشگامان پژوهش در زمینه واپاشی هسته ای بود. خانواده کوری در مجموع پنج جایزه نوبل دریافت کرد و خود او نخستین زن در جهان است که به جایزه نوبل دست یافت. ماری کوری تنها زن و اولین کسی است که دو بار جایزه نوبل گرفت و تنها کسی است موفق به دریافت جایزه نوبل در دو زمینه علمی متفاوت شد و نخستین زنی بود که اجازه یافت در دانشگاه پاریس تدریس کند.

ماریا سالومنا اسکلودوسکا در هفتم نوامبر ۱۸۶۷ میلادی در لهستان چشم به جهان گشود.

او از دوران کودکی به حافظه شگفت انگیز مشهور بود و در ۱۶ سالگی، مدال طلای رقابت های علمی را از یک دبیرستان روسی دریافت کرد. ماریا مجبور بود در نوجوانی در کنار تحصیل کار هم بکند. به علاوه در کلاس های درس و سخنرانی ها و رویدادهای رایگان یک کتابخانه لهستانی شرکت می کرد تا در مورد فرهنگ لهستانی و علوم کاربردی، نکاتی بیاموزد. البته در آن سال ها تحصیل دختران در لهستان ممنوع بود و نیروهای تزار روسی، ماریا را از ادامه حضور در کتابخانه منع کردند.

ماریا در ۱۸۹۱ و در ۲۴ سالگی به پاریس رفت. او در آنجا نام ماری را انتخاب کرد و در شروع تحصیل به مطالعه رشته های شیمی، ریاضی و فیزیک در سوربن از بهترین دانشگاه های پاریس پرداخت. او در ۱۸۹۳، مدرک کارشناسی ارشد خود را به عنوان دانشجوی برتر در رشته فیزیک و در 1984، مدرک کارشناسی ارشد خود را در رشته شیمی دریافت کرد.

ماری در ۱۸۹۵ میلادی با پیر کوری ازدواج کرد. او به تازگی مدرک دکتری را دریافت کرده و به عنوان استاد مشغول به فعالیت شده بود. پیر دانشمندی شناخته شده و قابل احترام بود. او مفهوم پیزوالکتریسیته را کشف کرد. به علاوه، پیر سابقه ای طولانی در تحقیقات شاخه مغناطیس داشت و مفهومی را کشف کرد که امروز به نام نقطه کوری شناخته می شود. این نقطه، دمایی است که یک تغییر کوچک در آن، تأثیری بزرگ روی خاصیت مغناطیسی ماده دارد.

ماری کوری در خصوص همکاری با پیر در جایی گفته است « من و همسرم به خاطر محبت به یکدیگر و کارهای مشترک، به قدری با هم متحد بودیم که تقریباً تمام زمان خود را با هم سپری می کردیم.»

ماری و پیر تا پایان سال ۱۸۹۸، پس از تحقیقات بسیار عنصر شیمیایی جدید را معرفی کردند. نخستین عنصر کشف شده پولونیوم نام داشت که ماری، به خاطر احترام به وطن خود، این نام را برای عنصر جدید انتخاب کرد و دومین عنصر را رادیم از روی معنی لاتین کلمه پرتو (Ray) نام گذاری کردند. آن هایشتر دوران زندگی حرفه ای خود را به مطالعه بر روی اصول و قواعد رادیواکتیو پرداختند. در سال 1903 وی به همراه همسرش پیر و هنری بک کوئرل به خاطر مطالعات فیزیک شان درباره پدیده تشعشعات نوبل فیزیک را دریافت کردند. ماری کوری در 1906 زمانی که تنها 39 سال داشت همسرش پیر را از دست داد، اما با پشتکار و استعداد فراوانی که داشت در سال 1911 نیز نوبل شیمی را به خاطر کشف رادیم و پولونیوم از آن خود کرد و به یکی از معدود افرادی تبدیل شد که در دو رشته مختلف نوبل دریافت کرده اند.

ماری کوری در ۴ جولای ۱۹۳۴ میلادی و در ۶۶ سالگی از دنیا رفت. دلیل مرگ او، کم خونی آپلاستیک بود که در مغز استخوان رشد می کند. کارشناسان، تماس با مواد رادیواکتیو را دلیل ایجاد این بیماری در کوری می دانند. ماری کوری در گورستانی در پاریس در کنار همسرش دفن شد. حدود ۶۰ سال بعد و در ۱۹۹۵، بقایای اجساد آنها برای ادای احترام به معبد پانتئون در پاریس منتقل شد. او اولین زنی بود که به خاطر شایستگی های شخصی، افتخار دفن در این محل را پیدا می کرد.

7 نوامبر هر سال از طرف سازمان بین المللی فیزیک پزشکی (به مناسبت تولد ماری کوری، محقق مواد

رادیواکتیو) به عنوان روز جهانی فیزیک پزشکی نامگذاری شده است)

گوگل در مجموع 12 افزونه را به‌عنوان گزینه‌های محبوب سال 2023 معرفی کرده است که اکثر آن‌ها از هوش مصنوعی پشتیبانی می‌کنند. برخی از این افزونه‌ها در ادامه معرفی می‌شوند:

Scribe یکی از افزونه‌های این لیست است که با کمک هوش مصنوعی می‌تواند در زمینه مستندسازی فرایند کاری شما مورد استفاده قرار گیرد. همچنین از طریق آن می‌توانید برای آموزش همکاران خود راهنماهای متفاوتی ایجاد کنید.

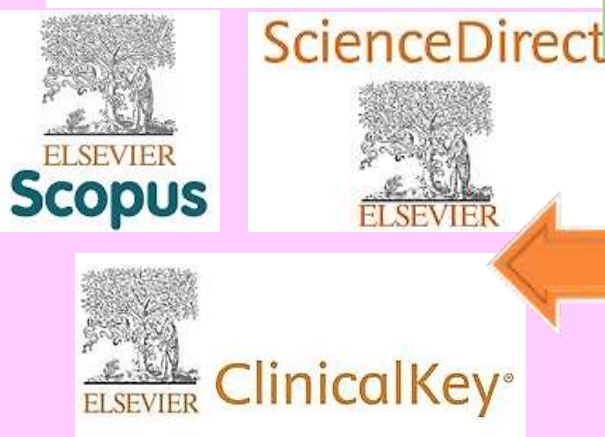
DeepL Translate افزونه هوش مصنوعی دیگری است که با کمک آن می‌توانید صفحات وب را به زبان‌های دیگر ترجمه کنید و با کمک افزونه **QuillBot** نیز می‌توانید به ایمیل‌های خود راحت‌تر پاسخ دهید.

Sider افزونه کاربردی دیگری است که گوگل به آن اشاره کرد. این افزونه نواری را به کروم اضافه می‌کند که شامل ابزارهای هوش مصنوعی محبوب مانند **ChatGPT** و **Bard** می‌شود. برای افرادی که به دنبال شغل موردنظر خود هستند نیز افزونه **Teal** می‌تواند کمک کند که به راحتی تمام درخواست‌های شغلی خود را دنبال کنند.

Bonjourr افزونه دیگری است که در صفحه اصلی مرورگر کروم تغییراتی اعمال می‌کند و به‌طور کلی باعث مینیمال‌تر شدن آن می‌شود. **Speechify** نیز یک افزونه تبدیل متن به گفتار است که می‌تواند مقالات، ایمیل‌ها و فایل‌های PDF شما را بخواند.

با **Equalizer** نیز می‌توانید فایل‌های صوتی دریافتی خود را به‌صورت حرفه‌ای تنظیم کنید. در نهایت، سه افزونه باقی‌مانده فهرست گوگل شامل **Couper**، برای پیدا کردن کدهای تخفیف، **Boxel 3D**، برای بازی و **BTRoblox** می‌شود. افزونه آخر اساساً یک پلتفرم آنلاین است که در آن می‌توانید بازی‌های خود را بسازید و بازی‌های ساخته‌شده توسط دیگران را تجربه کنید.

منبع: <https://digiato.com/app/favorite-google-chrome-extensions-2023>

دسترسی به پایگاه‌های Clinicalkey, ScienceDirect, Scopus برقرار شد

با پیگیری‌های کتابخانه مرکزی و حمایت معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه، به مدت یک سال دسترسی به سه پایگاه اطلاعاتی Clinical, Science Direct و Key Scopus برقرار شده است.

کاربران محترم جهت دسترسی به این پایگاه‌ها می‌توانند به سایت کتابخانه

دیجیتال دانشگاه، لینک - <https://diglib.semums.ac.ir/Electronic-Resources>

مراجعه نمایند.

معرفی سایت جدید مجله د ع پ سمنان

وبسایت جدید مجله کومش به آدرس زیر در حال حاضر در دسترس محققان، اعضای هیات علمی، اساتید، دانشجویان، کارکنان و... قرار گرفته است و در دسترس می باشد و بررسی مقالات جدید و تازه سابمیت شده در این سایت انجام می شود.

<https://brieflands.com/journals/koomesh>

قابل توجه اعضای کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی سمنان : افزایش مبلغ جریمه دیرکرد در عودت کتب امانی

به دنبال ویرایش دوم اساسنامه کتابخانه مرکزی که به تایید شورای دانشگاه رسیده است، مبلغ جریمه دیر کرد کتاب های امانی از تاریخ اول مهر ماه 1403 از روزی 1000 ریال به روزی 5000 ریال برای هر عنوان کتاب افزایش خواهد یافت. مبلغ جریمه توسط نرم افزار جامع کتابخانه و کاملاً دقیق محاسبه می شود و قابل حذف و تاخیر نیست.

اشارات پزشکی در شاهنامه فردوسی

25 اردیبهشت روز بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی

پزشک Physician واژه ای با ریشه سه هزار ساله است. به اعتقاد زبان شناسان، این واژه از ریشه اوستایی "بئشه زه" (Bachaza) (به معنای "آسیب زدا" آمده است که در دوران ساسانی به صورت "بئشه زینتار" (Baechazintar) و در پهلوی به صورت "بئشه زک" (Baechazak) و بعدها به شکل "بزشک" و "پزشک" در آمده است. واژه پزشکی از واژه هایی است که فراوان در شاهنامه فردوسی به کار رفته است، از جمله در بخش پیدایش هنر پزشکی. در شرح پادشاهی جمشید به کاربرد عطرها و فرآورده های گیاهی به عنوان دارو و پیدایش علم طب چنین اشاره می کند:

دگر بویهای خوش آورد باز که دارند مردم به بویش نیاز

چو بان و چو کافور و چون مشک ناب چو عود و چو عنبر، چو روشن گلاب

پزشکی و درمان هر دردمند در تندرستی و راه گزند

سیمرغ، یا همان مرغ افسانه ای در شاهنامه نماد پزشک و حکیمی است که مشکلات زیادی از جمله معضلات پزشکی را برطرف و موجب آرامش می شود. فردوسی در شاهنامه ها واژه یی از قبیل خنجر آبگون به جای چاقوی جراحی، مرد بینادل پرفسون به جای جراح، مست کردن معادل بیهوشی، داروی هوش بر در ازای داروی بیهوش کننده، کافتن و شکافتن به جای شکاف جراحی، چرخش نوزاد در زهدان مادر که امروزه از آن تحت عنوان ورسسیون (Version)، نام برده می شود، دوختن به جای بخیه جراحی و استعمال روغن برای بهبود زخم سخن گفته است

بیاور یکی خنجر آبگون یکی مرد بینا دل پرفسون

نخستین به می "ماه" را مست کن ز دل بیم و اندیشه را پست کن

بکافد تهیگاه سرو سهی نباشد مر او را ز درد آگهی

و زو بچه شیر بیرون کشد همه پهلوی "ماه" در خون کشد

همان درد گاهش فرو دوختند به دارو همه درد، بسپوختند

برخی از اشارات پزشکی در گلستان و بوستان سعدی / دکتر جواد وهابزاده

اول اردیبهشت، روز بزرگداشت سعدی

«منت خدای را عز و جل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت، هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است و چون برمی آید مفرح ذات پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب. افصح المتکلمین، پس از حمد و ثنای خداوند بزرگ، با مهارت و فصاحت اعجاب انگیز خود، عمل دم و بازدم، یعنی فیزیولوژی تنفس را در دو جمله مسجع و در عین حال کوتاه و ساده تشریح کرده است.

در مورد بهداشت تغذیه و پرهیز از پرخوری که امروزه عوارض و مضرات آن بر همه روشن است نیز چنین فرماید:

اندرون از طعام خالی دار

تا در آن نور معرفت بینی

تهی از دانشی بدان علت

که پری از طعام تا بینی

و باز در این زمینه ضمن نتیجه گیری از یک حکایت حکمت آموز می فرماید:

چو کم خوردن طبیعت شد کسی را

چو سختی پیش آید سهل گیرد

و گر تن پرور است اندر فراخی

چو تنگی ببندد، از سختی بمیرد

که دقت در مفاهیم دو بیت بالا تداعی کننده سندروم پرهیز (withdrawal) در طب نوین است و باز هم در همین مقوله می فرماید:

تنور شکم دم به دم تافتن

مصیبت بود روز نایافتن

و در جایی درباره عوارض زودرس پرخوری می گوید:

معدۀ چو پر گشت و شکم درد خاست

سود ندارد همه اسباب راست

و باز در پایان حکایتی دیگر (به منظور پرهیز از اطالۀ کلام از آوردن خود حکایت ها که دارای نثر عالی و والا هستند صرف نظر می شود) می فرماید:

خوردن برای زیستن و ذکر کردن است

تو معتقد که زیستن از بهر خوردن است

شیخ اجل در سه بیت زیر نیز دو موضوع از مباحث آسیب شناسی دستگاه گوارش، یعنی عارضه انسداد روده و اختلال اسهال غیر قابل کنترل را چنین تشریح کرده است:

مایۀ عیش آدمی شکم است

چون به تدریج می رود چه غم است

گر ببندد چنانکه نگشاید

گو دل از عمر بر کنی شاید

ور گشاید چنان که نتوان بست

گو بشوی از حیات دنیا دست

در اینجا یادآوری این نکته ضروری است که منظور سعدی از پرهیز از پرخوری به معنی امساک که منجر به فقر و سوء تغذیه می شود نیست، بلکه دوری از افراط و تفریط است

<https://www.cgie.org.ir/fa/news/156263>

مقاله ریتراکت شده، باز پس گرفته شده یا **Retracted papers**، به مقاله ای گفته می شود که به دلایلی ناشر یا نویسندگان مقاله تصمیم می گیرند آن را باز پس گرفته و انتشار آن را پس از چاپ در مقاله لغو کنند. سلب اعتبار یا باز پس گیری مقالات علمی در سال های اخیر افزایش داشته است. عربستان سعودی، پاکستان، روسیه و چین کشورهایی هستند که بیشترین نرخ باز پس گیری مقالات را در دو دهه اخیر داشته اند. بسیاری از محققان، دلایلی که باعث می شود تا مقاله ریتراکت شود را نمی دانند. برخی اوقات، بدون تقصیر محقق مقاله ریتراکت می شود. باز پس گیری مقاله به دلیل اشتباهات متداول نیست. دستورالعمل های منصفانه ای در مورد بازپس گیری مقاله وجود دارد که در ادامه به آن خواهیم پرداخت. بازپس گیری مقاله خبر بدی برای محقق، برای ناشر و برای محققانی که به مقاله ی ریتراکت شده استناد دادند و برای هر کسی که برای درمان، تحقیقات خود، و برای تصمیم گیری از مقاله ی ریتراکت شده استفاده کرده است.

مهم ترین دلایل ریتراکت مقاله

دو دلیل اصلی برای ریتراکت مقاله وجود دارد. اگر محقق صادق باشد، اما بعد از انتشار مقاله متوجه شود که مثلاً در قسمت نتیجه گیری خطایی وجود دارد، خود محقق می تواند اعلام کند و مقاله را ریتراکت کند. اگر مشخص شود که تحقیق، یا نتیجه گیری مقاله به روش متقلبانه انجام شده، ممکن است هیات تحریریه مجله مقاله را باز پس بگیرد. از مهم ترین دلایلی که برای باز پس گیری مقاله وجود دارد شامل استفاده از داده های جعلی، سرقت علمی، ادعاهای نادرست نویسندگی، ارسال متعدد مقاله به مجلات مختلف و سوء رفتارهای مرتبط با قوانین اخلاق حرفه ای است. به طور مشخص، تفاوت زیادی بین این دو مورد، یعنی باز پس گیری توسط خود نویسنده و بازپس گیری مقاله توسط هیات تحریریه مجله است. جهان علم تمایل به سمت باز پس گیری مقاله توسط نویسندگان را دارد، حتی اگر دلیل انصراف بر اساس یک اشتباه سهوی باشد. بنابراین، اگر مقاله ای به دلیل تقلب یا دلایل اخلاقی و غیره ریتراکت شود، جامعه علمی این موضوع را فراموش نخواهد کرد و احتمالاً بر اشتغال و آینده، بودجه و البته شهرت محقق اثر خواهد گذاشت. در وبسایت ذیل با وارد کردن افیلیشن می توانید مقالات ریتراکت شده را بازبایی کنید:

<http://retractiondatabase.org/RetractionSearch.aspx>

منبع: <https://www.sid.ir/blog/post/82525>

ناشر برچسب **retraction**، را در کنار عنوان، مقاله قرار می دهد که با امضای نویسندگان و سردبیر مجله در شماره ای از مجله منتشر می شود. در نسخه آنلاین مقاله، صفحه ای قبل از عنوان مقاله با برچسب باز پس گیری مقاله قرار می گیرد. مقاله اصلی بدون تغییر باقی می ماند و واتر مارکی با عنوان **retracted** در تمام صفحات پی دی اف مقاله قرار می گیرد. نسخه **HTML** مقاله از سایت مجله حذف می شود.

نمونه ای از مقاله ی ریتکت شده

OPEN **Retraction Note:** The toxicity and therapeutic effects of single-and multi-wall carbon nanotubes on mice breast cancer

Published online: 15 November 2022

Arghavan Kavosi, Saeideh Hosseini Ghale Noei, Samaneh Madani, Solmaz Khalighfard, Saeed Khodayari, Hamid Khodayari, Malihe Mirzaei, Mohammad Reza Kalhori, Majid Yavarian, Ali Mohammad Alizadeh & Mojtaba Falahati

Retraction of Scientific Reports <https://doi.org/10.1038/s41598-022-26790-z>, published online 30 May 2023

مشهورترین لقب پنجمین امام شیعیان باقرالعلوم است. جابر بن عبدالله انصاری از پیامبر خدا نقل کرده که لقب باقر در کتاب تورات به این امام همام نسبت داده شده است. ایشان علم را می شکافت و به اصل آن پی می برد و فروع علم را از آن استنباط می کرد و دامنه علوم را وسعت می داد. امام محمد باقر فرموده اند: به خدا قسم ای جابر خداوند متعال علم آنچه بوده و آنچه خواهد بود تا روز قیامت را به من عطا فرمودند.

سمنان، شهرک گلستان، بلوار امین، فرعی ۶، مرکز آموزشی پژوهشی درمانی کوثر صندوق پستی ۲۵۱۹۸-۹۹۹۵۱
۰۲۲-۳۱۴۲۳۳۹۰

<https://kosarhos.semums.ac.ir/page> kosarhosp.library@semums.ac.ir +کتابخانه

میز امانت، بخش مرجع، مخزن و سایت کامپیوتر: شنبه الی چهارشنبه ۷:۳۰ الی ۱۴، پنجشنبه ۷:۳۰ الی ۱۳
سالن مطالعه: شنبه الی جمعه ۷:۳۰ الی ۲۲

KOSAR LIBRARY NEWSLETTER **فیرنامه کتابخانه مرکز آموزشی درمانی کوثر دانشگاه علوم پزشکی سمنان**

CONTACT US

